

[Poul Dam.]

Det gav jo også anledning til, at man dengang havde nogle finanslovdebatter, hvor man kunne fremføre alle mulige småsager og alle mulige småønsker hjemme fra sin egen baggård. Det er jo den slags, der sker nu i spørgetiden, som jeg i øvrigt ikke skal sige noget ondt om ved denne lejlighed.

Det er helt klart, at sådan som finanslovsforslaget ser ud, må vi indrømme, at hverken finansudvalg eller statsrevisorer kan komme til at beskæftige sig med andet og mere end mere eller mindre tilfældige detaljer. Mange af de store beløb er for begge de to parter ganske uigennemskuelige. Man er nødt til at have tillid til, at de ministerier, der har forberedt arbejdet, de ministerier, der har skabt materialet, har en tilstrækkelig kontrol med, at pengene anvendes efter det formål, som står der. Vi kan f. eks. ikke på nogen måde føre kontrol med, om det personale, som er beskæftiget i så stor udstrækning i de forskellige ministeriers områder, virkelig udretter noget, om det virkelig er begrundet, at de er der.

Ganske vist ved vi, at finansministeriet øver en løbende kontrol og med de politiske forhold, vi har haft i mange år, regelmæssigt udsteder dekretter om, at nu skal der skæres ned, og derigennem ligger der naturligvis en vis mulighed for at sørge for, at der ikke afholdes unødvendige udgifter.

Men i det store og hele er det jo sådan, at alle de store beløb kan vi i virkeligheden kun sige „nå“ til. Det må altså være rigtigt. Der er nogen, der har beregnet det. Vi kan derimod beskæftige os med en lang række småbeløb, og hvis vi ser på de henvendelser, der kommer fra finansudvalget til de forskellige ministerier ved gennemgangen af finanslovsforslaget, så vil man også se, at det i mangfoldige tilfælde netop er småtingene, man har fat i.

Når vi ikke kan sige så forfærdelig meget andet end „nå“ til de store beløb, hænger det selvfølgelig sammen med, at vi har en binding til en lovgivning og en række andre forpligtelser, som forhindrer en selvstændig indsats. Der er i forvejen lagt nogle faste rammer på den ene og den anden måde, som forhindrer os i at gøre mere ved det, og vi kan så nære et fromt håb om, at finansministeriets embedsmænd, som for en realistisk samfundsbeskrivelse er de virke-

lige bevillingsgivere og bevillingshavere her i samfundet, har overblikket, og at de udøver dette på den rette måde.

Som jeg har sagt ved tidligere finanslovbehandlinger, er det sådan, at vi mangler én meget væsentlig oplysning i enhver finanslovbehandling, nemlig oplysningen om, hvilke ønsker der er fremsat fra de enkelte fagministerier, som finansministeriet har sagt nej til. Vi får ved enkelte lejligheder at vide, hvad man har sagt nej til og derefter sagt ja til alligevel, men jeg er bekendt med, at der bliver sagt nej til mangfoldigt mere. Og den prioritering, som det egentlig skulle være dette høje tings opgave at foretage, ligger i meget stor udstrækning i finansministeriet.

Om dette kan blive ved at være sådan, ved jeg ikke. Det er svært at pege på forhold, som gør, at man kunne ønske det anderledes, og jeg ser meget vel, at regeringen må have et væsentligt ansvar i denne sammenhæng, men det er svært at forklare for offentligheden, at bevillingsmyndigheden kun i indirekte forstand ligger i folketinget og i folketingets finansudvalg.

Når jeg har brugt udtrykket illusionsnummer, hænger det også sammen med, at der jo er ganske store områder af den offentlige økonomi, som ikke indgår i finansloven, nemlig alle de kommunale budgetter. Jeg er opmærksom på, at vi i løbet af et par år vil få de kommunale regnskaber og budgetter lagt om, således at de virkelig er sammenlignelige, og således at vi også kan sammenholde dem med statsbudgettet og statsregnskabet, men foreløbig er det altså sådan, at vi har en meget omfattende offentlig økonomi, delt i en del, der er en omfattende offentlig kontrol med her i folketinget, og en del, som kommunerne, de kommunale embedsmænd og de kommunalt valgte, har kontrol med, men som for offentligheden er relativt uigennemskuelig. Borgerne kan næppe skelne særlig stærkt mellem statens og kommunernes økonomi. Borgerne oplever det offentlige som en helhed både med hensyn til skatteopkrævningen og med hensyn til de udgifter, som det offentlige har.

Vi har spørgsmålene om den fælles planlægning, som der er så hårdt behov for. Vi har en række spørgsmål om bloktilskuddenes anvendelse, spørgsmål, der bliver mere og mere påtrængende i de kommende år, og